Üzümün zekâtı nasıl verilmeli?

İzmir/Bornova'dan Bahtiyar Eren: "Üzümün öşrü (zekâtı) mal ile mi, para ile mi verilmeli? Stopaj vergisi öşürden düşülür mü?"

Toprak mahsullerinin zekâtını, ürün olarak vermek daha evlâdır. Cenâb-ı Hak, "Devşirme gününde hakkını verin"(1) buyurmuştur. Zekâtını vermeden satış yapmak câiz olmaz. Fakat, ürün olarak vermek mümkün olmaz ise değeri para olarak da verilebilir.

Toprak mahsulleri doğrudan yağmur suyu ile sulanmış ve üretici ürünün daha iyi yetişmesi için gübreleme vesaire hiçbir masraf yapmamışsa, toplam mahsulün onda biri, mahsulün zekâtıdır. Üretici mahsulün yetişmesinde ek bir masrafla sulama yapmışsa ürünün zekâtı yirmide bir olarak verilir.

Ürün için yapılan harcamalara karşılık, zekât oranı üretici lehine, onda birden yirmide bire indirilmiştir. Nitekim, Peygamber Efendimiz (asm); "Yağmur, pınar veya akar su ile sulanan mahsulde onda bir; hayvan gücüyle (masraf yapılarak) sulanan mahsulde yirmide bir zekât vardır"(2) buyurmuştur. Bu nedenle, üretici bu oran indirimi ile yetinir; yaptığı masrafları üründen düşmeden zekâtını verir. İşçilik ücretleri, motor masrafı, gübre parası, stopaj vergisi, tohumluk, kışlık-yazlık kendi ihtiyacı ve sâire hiçbir masraf zekâttan düşürülmez. Mahsulün tamamı zekât kapsamına alındıktan sonra, bütün bu masraflar üretici tarafından ayrıca karşılanır.

Dipnot:
1-En'am Sûresi, 6/141;
2-Müslim, 981.;